

Szybka powtórka przed egzaminem...

W materiałach na dziś:

Pieśni i Fraszki Jana Kochanowskiego, *Żona modna* Ignacego Krasickiego oraz *Artysta* Sławomira Mrożka

Język polski	
Lektura obowiązkowa	Jan Kochanowski, <i>Pieśni i Fraszki</i> Ignacy Krasicki, <i>Żona modna</i> Sławomir Mrożek, <i>Artysta</i>
 Możesz przeczytać <i>on-line!</i> ¹	Utworky Jana Kochanowskiego na lektury.gov.pl . https://lektury.gov.pl/lektura/zona-modna
 Możesz dowiedzieć się więcej.	Materiały dotyczące twórczości Jana Kochanowskiego na epodreczniki.pl : Materiał 1. Fraszki Materiał 2. <i>Na zdrowie</i> Materiał 3. <i>Na dom w Czarnolesie</i> Materiał 4. <i>Na lipę</i> Materiał 5. <i>Pieśń świętojańska o sobótce</i> Materiał 6. <i>Tren VII</i> (archaizmy) Materiał 7. <i>Tren V</i>
Co ćwiczymy?	rozumienie sensu utworów literackich odczytanie tekstów pozaliterackich znajomość lektur obowiązkowych umiejętność argumentowania rozumienie związków frazeologicznych

¹ Wykorzystano ikonę stworzoną przez Alfredo Hernandez, dostępną na www.flaticon.com.

Wiązka 1.

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Sławomir Mrożek

ARTYSTA

Kogut przeczytał ogłoszenie: „Potrzebujemy zwierząt – Cyrk”.

- Zgłoszę się – powiedział, składając gazetę. – Zawsze chciałem być artystą.

Po drodze snuł wielkie plany:

- Sława i pieniądze. A może nawet wyjazdy za granicę.
- I z powrotem – dodał Lis.
- Dlaczego z powrotem? Za granicą podpiszę kontrakt z Metro Goldwyn Mayer².

Dyrektor przyjął go na świeżym powietrzu, gdzie urzędował. Właśnie rozwijano namiot cyrkowy. Ja i Lis zatrzymaliśmy się opodał.

- Bardzo mi miło, że pan się do nas zgłasza. Można poznać godność?
- Lew – przedstawił się Kogut krótko.
- Lew? – zdziwił się dyrektor. – Czy jest pan tego pewny?
- Ewentualnie tygrys.
- No dobrze. Niech pan zarzeczy.

– Owszem, nieźle, ale są lepsze lwy od pana. Gdyby się pan zgodził na koguta, to co innego. Wtedy mógłbym pana zaangażować.

- Ja dla pana przyjemności nie będę udawał ptaka – obraził się Kogut.
- Żegnam wobec tego.

W drodze powrotnej Kogut milczał ponuro. Wreszcie nie wytrzymałem.

- Co ci strzeliło do głowy, dlaczego chciałeś grać lwa?
- Jak to, dlaczego... – odpowiedział za niego Lis. – Czy widziałeś kiedy artystę bez ambicji?

Sławomir Mrożek, *Małe prozy*, Kraków
1990.

Zadanie 1.

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Artysta Sławomira Mrożka to utwór, w którym pod postaciami zwierząt kryją się cechy ludzkie.	P	F
Z utworu Sławomira Mrożka wynika, że warto być sobą.	P	F

² Metro Goldwyn Mayer – znana amerykańska wytwórnia filmowa.

Podpowiadamy, jak rozwiązywać...

Na początek...	Przeczytaj uważnie przytoczony fragment utworu. Rozwiązując zadania, pamiętaj, aby zwrócić uwagę na znaczenie tytułu tekstu oraz inne ważne dla odczytania jego sensu elementy, np. puentę.
Zadanie 1.	<p>Pomożemy Ci rozwiązać pierwsze zadanie.</p> <p>Przeczytaj uważnie tekst. Zwróć uwagę na to, w jaki sposób zachowują się i wypowiadają Kogut i Lis. Zastanów się też, do którego z nich odnosi się użyte w tytule słowo <i>artysta</i>.</p> <p>Oceniając prawdziwość pierwszego zdania, pomyśl o zachowaniu obu bohaterów. Kogut na przykład czyta ogłoszenie, planuje karierę i zagraniczne wyjazdy, potem realizuje pomysły, w swoim przekonaniu, plan, a kiedy ten się nie powiedzie, obraża się i popada w przygnębienie. Zachowuje się więc jak niejeden z nas w obliczu doznanego niepowodzenia, kiedy śmiałe zamierzenia nie przystają do naszych możliwości i klęska jest nieuchronna. Nieuchronność klęski Koguta dostrzega od początku Lis. Jest na tyle przebiegły, że nie mówi o tym Kogutowi wprost, ale, wypowiadając się w tekście tylko dwukrotnie, za każdym razem szydzi z Koguta i jego pomysłu. Zachowuje się więc jak fałszywy przyjaciel; takie postawy też znamy z naszego życia. Taka refleksja nad sposobem kreowania postaci głównych bohaterów ułatwi Ci udzielenie poprawnej odpowiedzi.</p> <p>Analizując drugie zdanie w zadaniu, trzeba ocenić postępowanie Koguta, i ponownie zapytać o przyczynę jego niepowodzenia. Warto też zastanowić się, czy słowo <i>artysta</i> jest tym, którego powinien używać, myśląc o swoich umiejętnościach. W udzieleniu poprawnej odpowiedzi pomoże też przeanalizowanie wypowiedzi dyrektora cyrku, oceniającego umiejętności Koguta. Czy dyrektor cyrku nie wskazuje bohaterowi właściwej drogi do sukcesu? Czy bohater, zamiast udawać lwa, nie powinien wystąpić jako kogut, który próbuje ryczeć jak lew? Odpowiedzi na te pytania pomogą Ci dokonać wyboru.</p>

Zadanie 2.

Wyjaśnij, dlaczego Kogut nie został przyjęty do pracy w cyrku.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 3. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Na podstawie tekstu można wnioskować, że cechą, która najbardziej charakteryzuje Koguta, jest

- A. próżność.
- B. uczciwość.
- C. skromność.
- D. przebiegłość.

Zadanie 4.

4.1. Wyjaśnij, jaki związek z treścią utworu Sławomira Mrożka ma jego tytuł.

.....

.....

4.2. Jak sądzisz, czy Kogut był prawdziwym artystą? Odpowiedź uzasadnij.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 5.

Czy treść poniższego mema jest zgodna z wymową utworu Sławomira Mrożka? W uzasadnieniu sformułuj dwa argumenty odnoszące się zarówno do utworu, jak i do mema.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 6.

Wymień bohatera lektury obowiązkowej, na którego działania miała wpływ ambicja. Podaj tytuł utworu, wskaż bohatera i wyjaśnij, na czym ten wpływ polegał.

Tytuł: .....

Bohater: .....

Wpływ ambicji na bohatera: .....

.....

.....

Wiązka 2.

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Jan Kochanowski

Do Pawła

Pawle, rzecz pewna, u twego sąsiada
Możesz długiego nie czekać obiada,
Bo w mej komorze szczerą pajęczyną³,
W piwnicy także coś na schyłku wina⁴.
Ale chleb (według przypowieści⁵) Każę
położyć prze cię⁶ z dobrą wolą. Muzyka
będzie, pieśni też dostanie,
A k temu płacić nie potrzeba za nie, Bo
sie tu ten źmij⁷ rodzi tak okwito⁸, Lepiej
daleko⁹ niż jęczmień, niż żyto. Przeto
siądź za stół, mój dobry sąsiedzie, Boś
dawno bywał przy takiej biesiedzie,
Gdzie śmiechu więcej niż potraw dawają:
Ale poetom wszystko przepuszczają.

Jan Kochanowski, *Do Pawła*, <https://lektury.gov.pl/lektura/do-pawla-pawle-rzecz-pewna-u-twego-sasiada>

Zadanie 1.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Sąsiadem Pawła jest

- A. majątny muzyk.
- B. niezamożny poeta.
- C. zapobiegliwy rolnik.
- D. oszczędny gospodarz.

-
- 3 Szczerą pajęczyną – tu: brak zagospodarowania, pustka.
  - 4 Coś na schyłku wina – tu: resztkę wina.
  - 5 Przypowieść – tu: przysłowie.
  - 6 Prze cię – tu: przed tobą
  - 7 Ten źmij – tu: przenośne odniesienie do krótkich wierszy.
  - 8 Okwito – obficie.
  - 9 Lepiej daleko – tu: znacznie lepiej.

Zadanie 2.

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Osobie mówiącej w wierszu spotkania z przyjaciółmi sprawiają radość.	P	F
Dobra atmosfera spotkania jest, według osoby mówiącej, ważniejsza niż bogato zastawiony stół.	P	F

Zadanie 3.

Do jakiego powiedzenia nawiązują słowa *Ale chleb (według przypowieści) z solą / Każę położyć prze cię z dobrą wolą?* Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. *Iść w świat za chlebem.*
- B. *Darmo jeść chleb u kogoś.*
- C. *Witać kogoś chlebem i solą.*
- D. *Z niejednego pieca chleb jadać.*

Zadanie 4.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Zastosowane przez poetę apostrofy sprawiają, że tekst przypomina

- A. rzewną skargę.
- B. oficjalne pismo.
- C. koleżeńską radę.
- D. towarzyską rozmowę.

Wiązka 3.

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

„A ponieważ dostałeś, coś tak drogo cenił,
Winszuję, panie Pietrze, żeś się już ożenił”.
„Bóg zapłać”. „Cóż to znaczy? Oziębłe dziękujesz,
Alboż to szczęścia swego jeszcze nie pojmujesz?
Czyliż się już sprzykrzyły małżeńskie ogniwa?”
– „Nie ze wszystkim; luboć to zazwyczaj tak bywa,
Pierwsze czasy cukrowe”. – Toś pewnie w goryczy?”
– Jeszcze?” – „Bracie, trzymaj więc, coś dostał w zdobyczy!
Trzymaj skromnie, cierpliwie, a milcz tak jak drudzy,

Co to swoich małżonek uniżeni słudzy,
Z tytułu ichmościowie, dla oka dobrani,
A jejmość tylko w domu rządczyną i pani.
Pewnie może i twoja?” „Ma talenta śliczne:
Wziąłem po niej w posagu cztery wsie dziedziczne,

Piękna, grzeczna, rozumna”. „Tym lepiej”. „Tym gorzej.
Wszystko to na złe wyszło i zgubi mnie wspaniałej;
Piękność, talent wielkie są zaszczyty niewieście,
Cóż po tym, kiedy była wychowana w mieście”.
„Alboż to miasto psuje?” „A któż wątpić może?
Bogdaj to żonka ze wsi!” „A z miasta?” „Broń Boże! [...]”
„Wyjeżdżamy do domu. Jejmość w złych humorach:
»Czym pojedziem?« »Karetą.« »A nie na resorach?« Daliz
ja po resory. Szczęściem kasztelaniec, Co karetę angielską
sprowadził z zagranic,
Zgrał się co do szeląga. Kupilem. Czas siadać.
Jejmość słaba. Więc podróż musimy odkładać.
Zdrowsza jejmość. Zajeżdża angielska karéta.
Siada jejmość, a przy niej suczka faworyta.
Kładą skrzynki, skrzyneczki, woreczki i paczki,
Te od wódek pachnących, tamte od tabaczki,
Niosą pudło kornetów, jakiś kosz na fanty;
W jednej klatce kanarek, co śpiewa kuranty,
W drugiej sroka, dla ptaków jedzenie w garnuszku,
Dalej kotka z kocięty i mysz na łańcuszku.
Chcę siadać, nie masz miejsca; żeby nie zwlec drogi,
Wziąłem klatkę pod pachę, a suczkę na nogi.
Wyjeżdżamy szczęśliwie, jejmość siedzi smutna,
Ja milczę, sroka tylko wrzeszczy rezolutna. [...]”
Wjeżdżamy już we wrota, spojrziała z karety:
»A pfe, mospanie! parkan, czemu nie sztakiety?«
Wysiadła, a z nią suczka i kotka, i myszka;
Odepchnęła starego szafarza Franciszka,
Łzy mu w oczach stanęły, jam westchnął. [...]”
Uciekłem, jak się jejmość rozpoczęła zżymać, Już
też więcej nie mogłem tych bajek wytrzymać.

Uciekłem. Jejmość w rządy. Pełno w domu
wrzawy, Trzy sztafety w tygodniu poszło do
Warszawy; W dwa tygodnie już domu i poznać nie
można. Jejmość w planty obfita, a w dziełach
przemozna, Z stołowej izby balki wyrzuciwszy
stare, Dała sufit a na nim *Wenery Ofiarę*.

Ignacy Krasicki, *Żona modna*, <https://lektury.gov.pl/lektura/zona-modna>

Zadanie 1.

Na podstawie przytoczonego fragmentu i znajomości całego utworu *Żona modna* ulóż wymienione poniżej zdarzenia zgodnie z porządkiem chronologicznym. Wpisz litery (A–E) w kratki we właściwej kolejności.

- A. Powrót do miasta.
- B. Spisanie intercyzy.
- C. Zorganizowanie przyjęcia z fajerwerkami.
- D. Zawarcie związku małżeńskiego przez Piotra.
- E. Zmiana wystroju wiejskiego domu przez żonę Piotra.

Zadanie 2.

Przeczytaj poniższą informację.

Określenie *ukazać coś w krzywym zwierciadle* oznacza przedstawienie czegoś (osoby, sytuacji, zjawiska) w przerysowany, wypaczony sposób; przedstawić coś w sposób karykaturalny.

Czy w utworze *Żona modna* małżeństwo bohaterów zostało ukazane w krzywym zwierciadle? Uzasadnij swoją odpowiedź dwoma argumentami.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 3.

Obejrzyj zamieszczone poniżej ilustracje.

Ilustracja nr 1.

Ilustracja nr 2.

Jakie zdarzenia z satyry *Żona modna* zostały przedstawione na ilustracjach 1. i 2.? W odpowiedzi odwołaj się do znajomości całego utworu.

Ilustracja nr 1. ....

Uzasadnienie: .....

.....

.....

Ilustracja nr 2. ....

Uzasadnienie: .....

.....

.....

Zadanie 4.

Przeczytaj poniższy fragment utworu.

[... *ale dobrze mi tak, choć frasunek bodzie,
Cóż mam czynić? Próżny żal, jak mówią, po szkodzie.*

Spośród lektur obowiązkowych, innych niż *Żona modna*, wybierz tę, której bohater mógłby podsumować swoje postępowanie przywołanymi powyżej słowami. Podaj tytuł tej lektury oraz jej bohatera.

W uzasadnieniu przywołaj sytuację z tej lektury, ilustrującą twoją argumentację.

Tytuł lektury: .....

Bohater lektury: .....

Uzasadnienie wyboru: .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

